

Putování renesančním světem s Kryštofem Harantem z Polžic a Bezdrůžic

Kdybychom chtěli slovo renesance přeložit do češtiny, nejvhodnějším slovem by bylo „**znovuzrození**“. Ale co se to mělo vlastně „znovu zrodit“? Vše začalo v Itálii, přesněji ve Florencii v 16. století. Proč zrovna tam? Itálie byla tou dobou totiž bohatá námořní velmoc. Přijížděli sem obchodníci, učenci i umělci z celého světa. Někteří z nich si brzy uvědomili, že Itálie je plná krásných antických památek. Obdivovali dokonale tvary antických soch, elegantní linie antických budov i vzdělanost antických filosofů. Antika jim připadala natolik fascinující, že si přáli, aby se vrátila. Nebo aspoň znovu zrodila. Tehdejší malíři, sochaři i architekti se začali snažit antické vzory napodobovat, a proto renesance antice v mnohém podobá.

Renesanční umělci patří dodnes k těm nejvíce obdivovaným a alespoň o **Leonardu da Vinci** slyšel i ten nejzapřísláhlější odpůrce umění. Dalšími slavnými představiteli byli např. **Sandro Botticelli, Raffael Santi, Michelangelo Buonarroti, Jan van Eyck, Albrecht Dürer** nebo **Pieter Brueghel**. Pokud byste chtěli na vlastní oči spatřit krásnou **renesanční architekturu** s charakteristickými sgrafity, není potřeba jezdit až do Itálie. I u nás jsou místa, kde

lze renesanci poznat zblízka. Patří mezi ně např. zámek v **Českém Krumlově**, v **Opočnu**, v **Moravské Třebové**, zámek **Kratochvíle**, **letohrádek královny Anny v Praze**, **města Telč, Litomyšl, Slavonice** a další. V Plzeňském kraji pak třeba radnice ve **Stříbře** či domy na náměstí v **Sušici**. A vlastně nemusíte jezdit vůbec nikam, stačí zajít v **Plzni** na náměstí a prohlédnout si radnici.

Renesance nám po sobě nezanechala jen výjimečné umělecké skvosty. V té době se zrodil také **knihtisk** (Johannes Gutenberg, rok 1450), který patří k nejvýznamnějším vynálezům vůbec. Dnes nám to tak už možná nepřipadá, ale knihtisk znamenal ve své době stejný převrat v dostupnosti informací jako v současnosti internet. (Apropos... věděli jste, že první tiskařský lis v Čechách byl právě u nás v Plzni?)

Renesance byla v mnoha ohledech výjimečným obdobím. Její počátek je zároveň počátkem nové éry – **novověku**. Ideálem renesance byl **člověk vzdělaný, všestranný**, člověk, který vyniká určitou genialitou. Tato kritéria splňoval ve všech ohledech třeba výše zmiňovaný Leonardo Da Vinci. Ale i v Čechách naleznete řadu pozoruhodných osobností. My jsme si pro

putování renesančním světem vybrali vzdělaného a galantního šlechtice, skvělého hudebníka, nadaného spisovatele, odvážného dobrodruha a válečníka i obratného diplomata, jehož život je spjat s naším (Plzeňským) krajem.

A tohle je váš úkol:

Vydejte se nyní na cestu časem i neznámými zeměmi s **Kryštofem Harantem z Polžic a Bezdrůžic**. Na svých cestách potkáte řadu osobností – některé do časů Kryštofa Haranta patří, jiné ne. Vyberte si tři postavy, které vám připadají nejzajímavější a zkuste s nimi udělat fiktivní historické interview. Měl by to být krátký (vtipný) rozhovor, který by vybranou populární osobnost novověku trefně vystihoval. Zapojte svoji fantazii, přeneste se o 500 let zpět, představujte si, vymýšlejte si... Je to jen na vás a na vaši fantazii.

Atlantský oceán

Severní moře

Baltské moře

Černé moře

Středozemní moře

AFRIKA

EGYPT

RUSKO

ŠVÉDSKO

DÁNSKO

NORSKO

ŠKOTSKO

IRSKO

ANGLIE

TOWER LONDÝN

FRANCIE

CHAMBORD

NIZOZEMI

NĚMECKÉ STÁTY

PRÁHA

ČECHY

POLSKO

LITVA

KRYMSKÝ CHANÁT

UHERSKO

RAKOUSKÉ ZEMĚ

VZEMÍ POD VLIVEM OSMANŮ

OSMANSKÁ ŘÍŠE

PORTUGALSKO

ŠPANĚLSKO

NEAPOLSKO

BENÁTKY

NÁMĚSTÍ SV. MARKA

KYPR

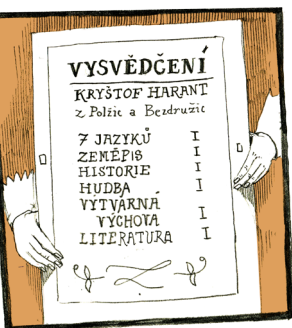
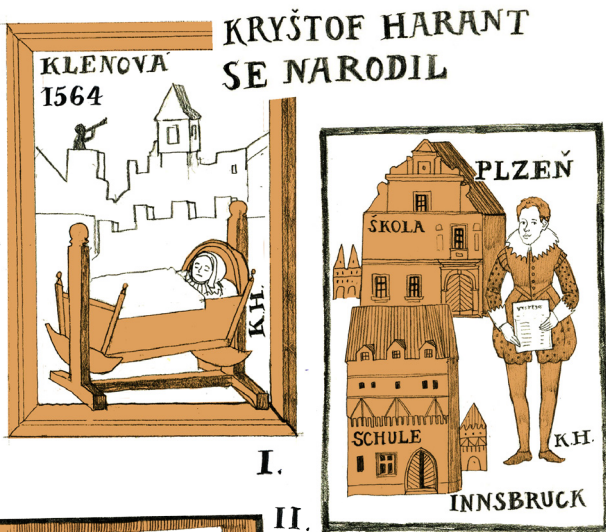
DAMAŠEK

JERUZALÉM

KÁHIRA

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic

Kryštof Harant prožil neobyčejný život. Pojdme se na něj podívat.

Z malého Kryštofa se stal vzdělaný muž. Uměl skoro všechno. Psal, maloval, mluvil cizími jazyky.

Na svém podkrkonošském hradu Pecka měl Kryštof Harant patrně největší zámeckou kapelu u nás. Stihl se třikrát oženit, první dvě manželky mu zemřely a smrt se nevyhnula ani některým jeho dětem.

V mládí se účastnil turecké války v Osmanské říši. Když měl bitev dost, rozhodl se podniknout se svým švagrem Heřmanem Černínem z Chudenic dlouhou cestu do Svaté země. Po cestě si psal deník.

DENÍK K.H. - ČECHY → SVATÁ ZEMĚ

Plzeň → Benátky → *Kribsa* → L.P. 1598

- - ženy krásné, ale arádní a prodejné → **HNUS!**
- muži kradou a mají mladé milence → **FUJ!**
- ale cukr dobrý!
- *Kypr* → *Palessina* - sady kradou i celníci!, vyplili nám víno
- z místa jaffa na oslech do Jeruzaléma ke Božímu hrobu
- po Nilu do Egypta

Káhira obchodují se s lidmi → **HRŮZA!!**

- město krásné, mnoho domů
- a říce je tu prach, ale nemocnice mají radarmo

- z Káhiry na velbludech

KLÁŠTER SV. KATEŘINY SINAJ

(po cestě nás zas okradli! ještě, že jsem si peníze našel do opasku → **UFF!**)

Po návratu z něj vytvořil téměř třisetstránkový cestopis s názvem *Cesta z království Českého do Benátek a odtud po moři do země Svaté, země judské a dále do Egypta, a potom na horu Oreb, Sinai a Sv. Kateřiny v pusté Arábii*. Kniha je psána vtipně, zábavně a s neobvyklým nadhledem. Dočtete se zde spoustu zajímavostí, např. že „Další podivné zvíře je „vodní kůň“, hroch, který prý také žere lidi“.

Po návratu z ciziny pobýval Harant v Plzni, kde se v roce 1599 seznámil s císařem Rudolfem II. Herdou do zad mu zachránil život...

...a stal se z něho mocný muž. Situace se však změnila po smrti Rudolfa II. Začaly tahanice o český trůn, které vyvrcholily stavovským povstáním. A Kryštof se znovu pustil do válčení. Dostal za úkol táhnout na Vídeň v čele patnáctitisícové armády hraběte Thurna. Podařilo se mu ostřelovat samotný císařský palác a přesně se trefovat do oken Vídeňského hradu. Tažení však skončilo neúspěchem, Harant byl zajat oddílem Albrechta z Valdštejna a odsouzen k smrti. Popraven byl na Staroměstském náměstí spolu s dalšími 26 českými pány dne 21. června 1621.

PS: Harantova třetí žena, Anna Saloména, se po jeho smrti znovu vdala. Za muže si vzala Heřmana Černína z Chudenic, nejvyššího komořího, nejvyššího sudího a hofmistra českých zemí. Ano... přesně toho samého, se kterým Kryštof Harant kdysi procestoval svět.

SEZNAM ZDROJŮ:

Zdroje v textové části:

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Renesance [online]. [cit. 2021-07-05]. Dostupné z:

<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Renesance&oldid=21830226>

VLČEK, Pavel. Dějiny architektury renesance a baroka. Praha: Česká technika – nakladatelství ČVUT, 2006. 286 s. ISBN 80-01-03407-0.

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic

HARANT z Polžic Kryštof: 4.10.1564-21.6.1621. In: Biografický slovník [online]. Historický ústav AV ČR [cit. 2021-07-05]. Dostupné z:

http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/HARANT_z_Pol%C5%BEic_Kry%C5%A1tof_4.10.1564-21.6.1621

HARANT Z POLŽIC A BEZDRUŽIC, Kryštof. Cesta z Království Českého do Benátek, odtud do země Svaté, země Judské a dále do Egypta, a potom na horu Oreb, Sinai a Sv. Kateřiny v Pusté Arábii. Praha: František Řivnáč, 1854.

KOLDINSKÁ, Marie. Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic: cesta intelektuála k popravišti. 1. vyd. Praha; Litomyšl: Paseka, 2004. 573 s. ISBN 80-7185-537-5

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic. In: Městská knihovna v Praze [online]. [cit. 2021-07-05]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/novinky/1705-krystof-harant-z-polzic-a-bezdruzic/>

Zdroj k obrazové části:

Autor ilustrací a grafická úprava: Eva Bartošová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

